

Tegul žodis gydo

Diana Žėkienė

Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultetas

Mokydamiesi kalbos dažniausiai susitelkiame į neišsenkamus žodyno lobius, taisyklingą kalbos formų vartojimą, linksnių ir prielinksnių derinimą, tarimo, kirčiavimo subtilybes, studijuojame rašybos ir skyrybos taisykles. Tačiau ar pakankamai įvertiname žodžio galią, jo poveikį? Ypač jei tai mediko ištartas žodis!

Raminantis, padrašinantis, įkvepiantis, uždegantis... Labai reikia tokio žodžio gyvenimo srovės nešamoms, įvairių rūpesčių, ligų kamuojamoms sieloms! Kad netekusi pusiausvyros širdis nurimtų, atsigautų... Kad nesėkmių ištikta siela nenuleistų sparnų... Kad neprarastų geros nuotaikos, optimizmo, kai kilniausi užmojai paminami po kojų... Geras žodis – tai šiluma, džiaugsmas ir tvirtovė! Kuo dažniau žmonės vieni kitiems taria gerų žodžių, tuo nuoširdesni jų santykiai, jautresnė meilė, darnesnis sugyvenimas...

Kad geras žodis būtų įtaigus, kad kitus keltų į gėrį, reikia gera linkinčios širdies. Tik tas, kas pats geras, gali sėti gėrio sėklą! Vadovėlį perskaitęs gerumo neišmoksi. Reikia, žinoma, teorinių žinių, bet svarbiausia – praktinių įgūdžių.

Žodis yra ne tik mintis ir informacija, bet ir energija, kurią siunčiame kitam žmogui arba gauname. Sutikę kad ir mažai pažįstamą žmogų, pasveikiname jį: *labą dieną, labas vakaras ar labą dieną, labą vakarą* (abu variantai galimi), – ir pasiunčiame jam *labą*, t. y. gerą, teigiamą energiją, tarsi „pakrauname“ jį. *Labas* – senas baltiškias žodis, tad nebijokim jo. Iš *labas* padarytas ir žodis *labai*. Vartojamas ir veiksmažodis *labintis, pasilabinti*. Sutikę labai artimus, gerai pažįstamus žmones, bičiulius galime pasilabinti ir: *sveikas, sveiki, sveikutė* arba tiesiog – *labas, labutis*. Perduodant linkėjimus gali būti pavartotas dabar primirštas daiktavardis *labadieniai*. Štai kiek paprastame pasisveikimo žodyje energijos, galios, jėgos! Žiūrėk, nuoširdžiai palinkėjai kitam žmogui gerumo, – ir tau sugrįžo su kaupu: sulaukei šypsenos, dėkingumo, pasitikėjimo.

Taigi, žodis tampa tikrove. Vadinas, mums reikia kuo daugiau gerų žodžių. Prisiminkime, gal pamiršome kam padėkoti, pasakyti komplimentą, pagirti? Gal šiandien jūsų artimo žmogaus, bičiulio ar tiesiog pažįstamo, kolegės kokias nors šventė? Vadinas, nuoširdžiam, geram žodžiui tikrai atsiras

vietos. Sveikinimo tekstas paprastai pradedamas kreipiniu. Į artimą savo amžiaus ir padėties žmogų švenčių ir kituose sveikinimuose krepiamės vardu, parinkę šauksmininko formą: *Jonai, Kęstuti, Rūta...* Visiškai tinkami kreipiniai ir pagal žmogaus visuomeninę padėtį, profesiją: *vadove, pirmininke, direktoriau, daktare, mokytojai, profesoriau...* Kai sveikiname itin gerai pažįstamus žmones, galimi ir kreipiniai *mielieji* bei *brangieji*. Rašant asmenims, su kuriais sieja verslo santykiai, vengiama familiarumo ir akcentuojama pagarba, todėl vartojami kreipiniai: *gerbiamasis, gerbiamoji, gerbiamieji, pone, ponias, ponai, ponios*. Į oficialius asmenis patartina kreiptis mandagiai ir santūriai, pvz.: *Gerbiamasis Viršininke, Gerbiamoji Mokytoja*. Ypač didelę pagarbą rodo kreipinys su prievaiskium *didžiai*, tokiais atvejais vartojamos neįvardžiuotinės būdvardžių formos: *Didžiai gerbiamas Pirmininke*. Neretai suabejojame, ar didžiąja raide rašyti visus kreipinio žodžius. Didžiosios raidės rodo ir mandagumą, todėl taip rašyti derėtų ne tik pirmą kreipinio žodį, sveikinamo žmogaus vardą, pavardę, bet ir jo pareigas. Sveikinimo pradžioje tikrai netinka trumpinys *Gerb.* – jis būdingas administraciniam stiliui. Kai sveikiname nepažįstamą arba kokį vyresnio amžiaus, aukštesnės visuomeninės padėties žmogų, vartojame mandagumo įvardį *jūs*, iš pagarbos galime rašyti ir didžiąja raide.

Sveikinu, sveikiname – šiais veiksmažodžiais dažniausiai reiškiam sveikinimą. Tačiau emocijai įkūnyti nepamirštame ir prievaiskių: *nuoširdžiai, nuoširdžiausiai, iš visos širdies...* Lietuviai įpratę įvairiai sveikinti: *Sveikinu vardinių dieną! Sveikinu grįžusius iš kelionės! Sveiki sulaukę šv. Kalėdų!* Leistas ir daiktavardis *proga*: *Sveikiname apdovanojimo progą!* Tik nesimėgaukime prielinksnio *su* konstrukcijomis: *su jubiliejumi, su gimtadieniu*, – jos nelietuviškos, o kanceliariškas griezdas *ryšium su* (vardadieniu, jubiliejumi...) – tikrai nesuteiks geros energijos!

Dosnus, turtingas, gausus, pilnas, kupinas – dažni sveikinimo žodžiai. Kad jie tikrai lemtų pilnatvę, vartokime su kilmininku: *tebūna metai dosniūs džiaugsmo valandų, sveikatos, turtingi gražių šypsenų, prasmingų darbų, kupini energijos...* Vis dėlto, nors tikrai reikšmingi ir svarbūs yra sveikatos, laimės, džiaugsmo linkėjimai, tačiau tai labai bendra, visiems tinkama

ir šiek tiek pabodę. Tik unikalus sveikinimas yra geras sveikinimas. Jis privers virpėti jūsų artimo žmogaus širdį, privers pasijusti mylimam, sėkmingam ir laimingam. Nepriekaištingas sveikinimo tekstas pozityviai nuteiks verslo partnerius ir leis jiems pajusti, kad vertinate užmegztus verslo ryšius ir esate pasiruošę juos ir toliau sėkmingai tęsti, sustiprins jūsų, kaip verslo partnerio, įvaizdį ir leis jums pasikliauti. Išlaikydami oficialumą, sveikinimą užbaikite šiais nusistovėjusiais posakiais: *pagarbiai, su pagarba, jus gerbiantis...* Įsidėmėtina, jog

lietuviškame tekste po žodžių *pagarbiai, su pagarba* kablelio nereikia. Dėti kablelį – angliškos skyrybos įtaka.

Biblijoje sakoma: „Taiklūs žodžiai yra kaip medaus korys – saldumas gomuriui ir sveikata kūnui.“ Tegul žodžiai, kuriuos tariate, palaiko Jūsų siekius ir sustiprina Jus. Tegul žodžiai, kuriuos vartosite, gydys, laimins, turtins, įkvėps, stiprins Jus ir aplink Jus esančius žmones. Vartokite žodžius, kurie Jums patinka, Jus žavi, jaudina ir gydo. Dažnai kartokite juos...

Parengta pagal Kompiuterinį lietuvių kalbos žinyną